

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत राष्ट्रीय नागरी आरोग्य कार्यक्रमाकरीता सर्वसाधारण योजनेंतर्गत सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पिय तरतुदीतून २२१०F१६६ या लेखाशिर्षातून केंद्र हिश्यापोटी रु.११४३१.०१ लक्ष व २२१०F१७५ या लेखाशिर्षातून राज्य हिश्यापोटी रु.७६२०.६७ लक्ष अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पुरमा-३५२०/प्र.क्र.३३/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१.
दिनांक : २३ मार्च, २०२१

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दिनांक १६.०४.२०२०.
- २) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा. हि./८७२९३-३००/२०२०-२१, दिनांक २९.१२.२०२०. चे पत्र
- ३) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा. हि./१०२८२३-२८३०/२०२०-२१, दिनांक १८.०२.२०२१. चे पत्र
- ४) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा. हि./१०४४४३/२०२०-२१, दिनांक २४.०२.२०२१. चे पत्र
- ५) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा. हि./१०९७०९/२०२०-२१, दिनांक १२.०३.२०२१. चे पत्र
- ६) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा. हि./११२३५४/२०२०-२१, दिनांक १७.०३.२०२१. चे पत्र
- ७) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१५.०३.२०२१

प्रस्तावना :-

ग्रामीण भागातील गरीब, दुर्लक्षित तसेच गरजू ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडण्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरदायी आणि विश्वासाह, आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल २००५ पासून राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु

केले. आरोग्यावर परिणाम करणा-या महत्वाच्या घटकांचा (उदा. आहार, परिसर, स्वच्छता, सुरक्षित पाणी पुरवठा, महिला व बालविकास इ.) या अभियानामध्ये एकत्रितपणे विचार करण्यात आलेला आहे. सन २०१३-१४ या वर्षापासून केंद्र शासनाने उपरोक्त आरोग्य विषयक कार्यक्रम शहरी भागात सुध्दा राबविण्याचा निर्णय घेतला असून शहरी भागात हा कार्यक्रम "राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान" या नावाने राबविण्यात येत आहे. सदर अभियानाकरिता केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा यांचे प्रमाण ६०:४० असे आहे. राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान या केंद्र पुरस्कृत योजनेकरीता सर्वसाधारण योजनेंतर्गत केंद्र व राज्य हिस्सा सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीत तरतूदीतून राज्य आरोग्य सोसायटीस उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. प्रस्तुत प्रकरणी आता पर्यंत वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	शासन निर्णय क्रमांक व दिनांक	सन २०२०-२१ चे सुधारीत अंदाज (६०% केंद्र हिस्सा)	वितरीत केंद्र हिस्सा	सन २०२०-२१ चे सुधारीत अंदाज (४०% राज्य हिस्सा)	वितरीत राज्य हिस्सा
१	एनएचएम ०९१९/प्र.क्र.४८०/आ-७, दिनांक २८.०८.२०२०	१६२३५.०१	४८०४.००	१०८२३.३४	१६००.००
२	एनएचएम ०९१९/प्र.क्र.४८०/आ-७, दिनांक ०९.११.२०२०		--		१६००.००
३	एनएचएम ०९१९/प्र.क्र.४८०/आ-७, दिनांक २२.०१.२०२१		--		२.६७
	एकूण वितरीत निधी		४८०४.००		३२०२.६७
	निधी वितरणासाठी उपलब्ध तरतूद		११४३१.०१		७६२०.६७

शासन निर्णय :-

सप्टेंबर २०२०, डिसेंबर २०२० व मार्च २०२१ च्या पुरवणी विनियोजन अधिनियमानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या पूरक मागण्या व त्यानुषंगाने मान्य करण्यात आलेले सुधारित अंदाज सन २०२०-२१ विचारात घेऊन राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान (सर्वसाधारण घटक) यासाठी केंद्र व राज्य हिस्सा म्हणून पुढीलप्रमाणे लेखाशीर्षनिहाय एकूण सुधारित तरतूद मंजूर करण्यात आली आहे:-

(रुपये लाखात)

लेखाशिर्ष	सुधारित अंदाज	खर्ची पडलेली तरतूद	उर्वरीत तरतूद	वितरणासाठी प्रस्तावित तरतूद
२२१०F१६६ केंद्र हिस्सा	१६२३५.०१	४८०४.००	११४३१.०१	११४३१.०१
२२१०F१७५ राज्य हिस्सा	१०८२३.३४	३२०२.६७	७६२०.६७	७६२०.६७

उपरोक्त वाचा येथील संदर्भ क्र.२ ते ६ अन्वये संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी केंद्र हिस्श्यापोटी केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला रु.११५८०.०० लक्ष एवढा निधी व त्यास समरूप राज्य हिस्सा रु.७७२०.०० लक्ष एवढा निधी वितरीत करण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. उपरोक्त वाचा अ.क्र.७ येथील शासन परिपत्रक, वित्त विभाग दि.१५.०३.२०२१ अन्वये सुधारीत अंदाजांच्या मर्यादेत निधी वितरणाची मर्यादा निश्चित करण्यात आली असून त्याप्रमाणे निधी अर्थसंकल्पीय अंदाज, वाटप आणि संनियंत्रण प्रणालीवर (बीम्स) वितरीत करण्यात मान्यता देण्यात आली आहे.

सबब, मंजूर तरतुदीतून ६०% केंद्र हिस्श्यापोटी रु.११४३१.०१ लक्ष व ४०% राज्य हिस्श्यापोटी रु. ७६२०.६७ लक्ष इतकी रक्कम वितरीत करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटी यांच्याकडे सुपुर्द करावी. यासाठी सह संचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर प्रस्तावावरील खर्च खालीलप्रमाणे नमूद केलेल्या योजना निहाय ६०% केंद्र हिस्श्यापोटी ४०% राज्य हिस्श्यापोटी नमूद लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२०-२१ साठी मंजूर करण्यात आलेल्या उपलब्ध तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

अ. क्र.	तपशिल	केंद्र /राज्य हिस्सा (रु.लाखात)		
		लेखाशिर्ष	सुधारित अंदाज	वितरीत करावयाचा निधी
१	मागणी क्र.आर-१ २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य; ०६, सार्वजनिक आरोग्य; ८००- इतर खर्च; सर्वसाधारण योजना (०१)(१९) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान केंद्र पुरस्कृत योजना (६० टक्के केंद्र हिस्सा) कार्यक्रम, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	२२१०F१६६	१६२३५.०१	११४३१.०१
२	मागणी क्र.आर-१ २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य; ०६, सार्वजनिक आरोग्य; ८००- इतर खर्च; सर्वसाधारण योजना (०१)(२०) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान केंद्र पुरस्कृत योजना (४० टक्के राज्य हिस्सा) कार्यक्रम, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	२२१०F१७५	१०८२३.३४	७६२०.६७

४. वित्त विभागाच्या दिनांक १६ एप्रिल, २०२० च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक १६ एप्रिल, २०२० च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटीची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आरोग्य सोसायटीच्या लेखापरिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप घेतलेले नाहीत. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे. सदर प्रस्तावात वस्तू खरेदी प्रस्ताव तसेच, भांडवली वस्तू खरेदीचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक १६ एप्रिल, २०२० च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन करून त्यासंदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबी स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य सोसायटीस अथवा सदरहू निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहील.

५. सदरील अनुदान सशर्त असून वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.
६. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.
७. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ६८/२०२१/व्यय-१३, दिनांक २९ जानेवारी, २०२१ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०२१२१८०७४५६७१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिलिंद कुळकर्णी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. अति. संचालक, कु.क. कार्यालय, पुणे
६. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे .
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. नियोजन विभाग/का-१४७२, मंत्रालय, मुंबई.
१०. वित्त विभाग/का-व्यय-१३, अर्थसं-९ (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
११. सार्वजनिक आरोग्य विभाग/अर्थसंकल्प/लेखा कार्यासने, मुंबई
१२. निवडनस्ती (आरोग्य -७) .